

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 1-70 кор

За границею.

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні
крім неділі і руских свята
є 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. І.
пл. Домбровського (Хорунчини). Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані відійти
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Виборча ординація в Росії.

(X) Вісти, які надходять з різних сторін Росії, потверджують, що помалу повертає внутрішній лад, як небудь від часу до часу повторяють ся тут і там вибухи, як по землетрясеню. Всеж таки нема сумніву, що російське царство поступає вперед у змаганнях до конституційного пере-строю, а упадок Трепова є дальшим доказом скріплення впливу і становища гр. Віт-того.

Дальшим кроком до конституційного уладження Росії являють ся оповіщені додаткові постанови до виборчої ординації для державної думи, котрі цар прирік в конституційнім маніфесті з 30. жовтня. Загального, рівного і тайного права виборчого Росія на разі не буде мати. Одначе в конституційнім маніфесті з 30. жовтня сказано, що «всі ті верстви народні, котрі після давніших постанов о виборчій праві були виключені від виборчого права, мають бути покликані до участі в думі, а заведенє загального права виборчого полишає ся новому законодавчому тілу».

На основі сего царского маніфесту нараджувала ся над виборчим правом міністерска рада і уложила розширенє виборчого права з 19. серпня, котре викликало було такі страйні зворушення і захитало довіре населеня до державної думи. Се обмеженє вельми виборче право з 19. серпня довело було до того грізного внутрішнього розладу, котрий приволовил царя маніфестом з 30. жовтня признати розширенє виборчого права.

На тій основі помножено число членів державної думи о 182 і то з тим многоважним додатком, що робітникам признано окрему курию, так що робітничя верства буде в державній думі мати 21 своїх заступників, вибраних в поодиноких повітах, по однім на 250.000 робітників. Ся зміна є безпосереднім наслідком внутрішнього зворушення, яке викликав загальний страйк в цілій Росії. Окрім того вповняє ся новими постановами виборчими великі прогаліни виборчої ординації з 19. серпня, як раз ті прогаліни, задля котрих державна дума була похожа більше на пародію витворену чиновництвом, як на справдішню і щирю уступку і ще більше роздратувала ума російської суспільности, замість їх втихомирити.

На основі додаткових постанов мають також наємники, котрі платять податок найму третьої кляси, і купці, котрі платять податок заробковий другої кляси, а також всі, котрі мають абсолюторію виспої школи, дістати виборче право, а дальше урядники, котрі побирають найменше 1200 рублів плати в головних містах, а найменше 900 рублів в інших містах і властители недвижимої оціненіх по містах до 25.000 поселенців найменше на 300 рублів, а по містах понад 25.000 поселенців найменше на 1000 рублів.

Коли розважимо, що після давнішої ординації виборчої з 19. серпня інтелігенція міска була би майже зовсім виклю-

чена від виборчого права, позаяк доперва ті мали би право виборче, котрі платять 1800 рублів наємного чиншу за мешканє, а окрім того міста на 412 членів державної думи мали би вибирати лише 28 послів, то тепер на основі нових додаткових постанов до виборчої ординації бачимо виразно, яку значну поправку зробив тут новий міністер-президент гр. Вітте і тим улекшив інтелігенції приступ до державної думи.

Ті додаткові постанови до виборчої ординації мають однак обовязувати лише тимчасово для першої державної думи, котра по думці гр. Віттого повинна ухвалити сталу систему виборчу. Можна отже сподівати ся, що поки що конституційні і свободолюбні живла в Росії вдоволяють ся тими уступками. Російска інтелігенція буде доволі заступлена людьми з академічним образованием, а велика часть дворянства і промисловців, котрим уже Булігінська ординація признавала виборче право, буде піддержувати змагання інтелігенції. Так само заступники купецтва другої кляси належать до поступовців, отже можна сподівати ся, що поступова інтелігенція буде мати або перевагу або визначний вплив в першій думі. Частина купецтва сеї другої кляси буде ще потягати за давним ладом. З тої кляси купецкої вийдуть імовірно також жидівські послы, позаяк між купцями другої кляси є чимало жидів.

Соціал-демократи імовірно не будуть вдоволені признаними робітничій верстві 21 мандатами, позаяк будуть в тім бачити наслідок австрійської виборчої системи. Ще менше вдоволені будуть тими додатковими постановами до виборчої ординації крайні живла, котрі домагають ся конечно вже для першої думи загального, рівного і тайного права голосованя. Всеж таки треба признати, що ті постанови стають певним доказом конституційного успокієнєнє гр. Віттого.

Фактичне спростованє

пос. д-ра Олесницького на промову пос. Томашевского.

На звісну промову пос. Томашевского в справі руского шкільництва відповідав на вчорашнім засіданю (як се зазначено на іншій місци в справозданю з гал. сойму) пос. др. Олесницький. Відповідь ся звучить дослівно:

Дуже жалую, що я приневолений відповідати п. Томашевскому на єго передвчорашню бесіду лише в границях фактичного спростованя. Дятого нехай буду оправданий, що може помину деякі поменші подробиці, бо не дозволяє мені розводитись над ними границя, яку ставить регулямін для фактичного спростованя.

Зазначу тільки, що всі заміти, які підніє п. Томашевский против моєї бесіди, опирались на дуже вигіднім способі полеміки: не тикати матеріялу доказового, не тикати аргументу цифр — а брати за основу полеміки се, що противник або зовсім не сказав, або що згадав лише мимоходом.

В той спосіб іслемізував п. Томашевский з тою частию моєї бесіди, в котрій я виказав, що Русини на поли шкільництва підзглядом числа шкіл середних суть в найвишнім степені покритвені.

Тут передовсім простую, начеб я — як се підносить п. Томашевский — зажадав для Русинів від разу 37 шкіл середних. Константую, що так не було — я підніс лише, — що если брати за підставу число людности рускої і пропорцію тих шкіл до польских, то випало би на нас 37 шкіл. Я підніс однак дальше, що беручи за підставу пропорцію числа руских учеників до числа шкіл руских, побачимо, що нам після сеї пропорції належить ся десять шкіл середних. Я жадав отже сего числа шкіл — а полеміка п. Томашевского звернена була против того, чого я не жадав.

Під зглядом фактичним простую твердження п. Томашевского, наче би реальні школи мали лише 190 учеників Русинів — простую начеб в реальній школі в Снятині було лише 11 учеників Русинів. Се прямий фалш. В Снятині є з самої бурси рускої 27 учеників в реальній школі і се число я сам ствердив — очевидно суть там ученики й з поза бурси, котрих числа не мав я нагоди сконстатувати, але се число, котре сконстатувавем, є більше як два рази численніше від числа поданого п. Томашевским. А на числі тим опирає він твердження, що Русинам школи реальної не треба! Се вже само люструє досадно вірність єго аргументів і дедукцій.

Дальше підніє п. Томашевский, що в школах середних ученики рускої народности репробують ся ддятого, бо суть зле приготовані. Я поминаю се, що я на доказ того навів цифри процентові із справозданя ради шкільної кравої а полеміка з цифрами повинна опирати ся на цифрах, але поминаючи се, підношу, що в самім Дрогобичі 17 на 20 учеників репробовано при вступнім іспиті.

Під зглядом фактичним простую дальше зверженє, що в Станиславові не прийнято 3 учеників руских ддятого, що они мали більше як приписаних 14 літ. Не прийнято не 3 але 7. Поминув мовчком п. Томашевский, що в Новім Торзі прийнято помимо переступленя приписаного віку значне число польских учеників без трудности. Врешті дивний є аргумент п. Томашевского, котрий старав ся опрокинути нашу претенсію що до гімназії Франц-Йосифа у Львові під зглядом науки релігії в рускій язичі, п. Томашевский сказав, що там ходять лише Поляки гр.-кат. віроісповіданя. Я думав, що п. Томашевский як директор тої гімназії фактично сказав таку річ, що спростованє буде неможливе. Тимчасом переконав ся я із справозданя ради шкільної кравої, що п. Томашевский не є поінформований о відносинах в своїй власній гімназії, бо після справозданя ради шкільної кравої є гр. кат. учеників в тій гімназії 79 а з того 59 Русинів, котрі зголосили ся яко Русини до рускої народности, і директор Томашевский сам інскрибував їх яко приналежних до народности рускої. Не знаю отже, як п. Томашевский може виступити з так сьмілим твердженням, що там не було ані одного Русина. Я лишаю се осудови Панів, як з сего рода аргументами і правдами на сих аргументах опертими числити ся належить.

Дальших аргументів п. Томашевского пору-

шати не можу, бо на се не поважають рами фактичного спростованя. Додаю лише, що заміт, начеби молодіж руска не була в школах польських трактована на рівні з молодежню польскою, не є так голословний, як сказав п. Томашевский. Я не сьмів би перед Високою Палатою виступити з так тяжким замітом, если би я на се не мав доказів з гімназії ясельської і дрогобицької, котрі я навів а що до котрих на жаль і п. президент ради шкільної краввої не міг дати належної відповіді.

Кінчу чую промову і лиш одно еще позволю собі замітити. П. Томашевский ужив тут звороту, котрий мусів і мене і нас всіх діткнути. З певного рода насмійською сказав він: „Ви хочете, щоби рада шкільна кравва була для вас нянькою“. Ми дуже добре розуміємо іронію, яка міститься в сего рода вислові, если посол польський в той спосіб до Русинів звертає ся. Ми знаємо, як стоїмо в тій радї шк. на поли шкільництва і я відплачую ся „рієкнем за падобне“ і заявляю: Не хочемо, щоби рада шкільна кравва була для нас нянькою, але жадаємо, щоби не була мачохою. (Грімкі і довготривалі оплески зі сторони руских послів і на галерії).

Політичні вісти.

На першій засіданю державної ради, яке має відбутися, як донесли віденські дневники, дня 28. с. м., має президент бар. Гавч пояснити становищу правительств в справі заведеня загального голосованя в прихильнім напрямі, а навіть виступити з реальними пропозиціями в сій справі. Се є одна з тих заворук, які правительство хоче зложити населеню супротив того руху, який обгорнув найширші маси у всіх майже коронних краях.

Національна ворожня між студентами на віденському університеті довела до острих сцисий. Через кілька послідних днів німецькі і славянські студенти зводили бійки перед університетом, форсуючи вступ до него і доводили до сцисий з поліцією, яка хотіла робити порядок. Вчора німецькі студенти відбули віче в числі 1500 осіб, на яким після вельми підбурюючих промов послів Вольфа і Бергера, ухвалили 1) не зносити накидуваня професорів иншої пародности, 2) домагати ся цофненя кар для своїх товаришів, 3) не зносити ся безпосередно з академічними властями, аж до одержаня від них запевненя відповідного трактованя. Рівночасно відбуло ся дуже численне віче не-німецьких студентів, на яким запротестовано против тероризму німецьких буршів і висказано признавнє ректорови за его безсторонне поведене.

Також будапештинський університет став ареною студентских забурень. Як звісно, будапештєвські студенти-націонали виписали були свого часу всіх соціалістів студентів, демонструючих за загальним правом голосованя і подали той спис ректорови з жадавем, щоби їх всіх видалив з університету. Ректор тільки висказав своє счудоване на таку пропозицію. Колиж з того самого табору студенти приїхали до Львова, обкидали їх тут соціалісти разом з рускими академіками під колюмною Міцкевича піском та болотом, а коли они вернули до Будапешту, на двірці прийняли їх соціалісти котячою музикою і палицями. З сєї причини національно-коаліційні студенти вислали депутацию до ректора д-ра Лянґля з поновним жадавем, щоби видалив соціалістів з університету, бо инькше они насилу викинуть їх самі з університету. Ректор прирік, що покарає їх, однак тільки після існуючих законів, а рівночасно випросив собі, щоби студенти промовляли до него в такім задрливім тоні. Коли студенти почали ремонструвати еще зухваліше, ректор кавав прислужі видавити їх зі салі. Се збурило чекаючих на депутацию в авлі студентів так, що коли для успокоєня їх ректор явив ся в авлі, его оплювали і побити палицями. Доперва поліція могла виратувати зневаженого ректора з критичного положеня. Професор др. Лянґ був міністром торговлі в кабінеті Тиси.

Відносини в Росії еще завсїгди не переступили критичного вершка, хотяй урядова агенція нуте успокоєне по всіх містах Росії. За те вибухнув страшний бунт моряків в

Кронштаті, де оголошено воєнний стан і звєдено формальну битву з бунтівниками. Також і в цілім Королівстві польским має стати заведений воєнний стан, бо не оглядаючись вже на державні російські власти міста устанавляють там собі міліцію а тайні комітети накладають навіть податки, творячи для себе немов дрібні републики, а властиво змряючи до анархії під видом свободи. Жидівські розрухи тривають еще дальше по українських містах, де жидови найбільше, та де русифікаційна система не дала інтелігенції навязати зносин з простолоудем і тому ані не підготвила его ідейно, ані не має на него успішного впливу в такій критичній хвилі, як теперішня.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий та о присєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Зиновія і Зиновії; римо-кат.: Пк. П. Д. М. — В понеділок: руско-кат.: Стахія, Наркіза; римо-кат.: Станіслава К. — Ві вторник: руско-кат.: Косми і Д.; римо-кат.: Серафима.

— **Нині в суботу** будуть вечерниці з танцями львівського «Сокола» в салях «Рускої Бєсїди». Початок, вступ і стрій як звичайно.

— **Завтра в неділю** о 3. год. по пол. річні загальні збори «Академічної Громади» на університеті. О 4. год. (а не о 5.) відбуде ся віче львівських Русинів в салі «Народного Дому». О тій самій годині пічне ся в локалі «Рускої Бєсїди» діточий бал, який устроюють «Руска захоронка» і «Тов. опіки над слугами». Вечером о 7. год. устроює Читальня «Просьвіти» на Личаківськїм передмістї в своїм локалі концерт в честь М. Пашкевича.

— **3 Коломиї.** Звичайні загальні збори членів товариства «Філія Руского товариства педагогічного в Коломиї» відбудуть ся в неділю 3. грудня 1905 р. в салі «Народного Дому» о годині 3. по полудни, а на случай браку числа членів статутом приписаного о год. 4. тогоч дня і в тімже місці при яким небудь комплеті з отсею програмою: 1) Звіт з діяльности уступаючого виділу, 2) провіренє касових звітів і абсолюторія уступ. виділови, 3) вибір нового виділу, 4) внесенє членів. — За Виділ: П. Мостович, голова. К. Пасацький, секретар.

— **Війскові власти** — а релігійні почуваня населеня. В день св. Дмитра відбувалась в Чернівцях в найліпше екецїрка 41. п. н. там стаціонованого, який складає ся майже виключно із Волохів і Русинів. Чи війскові власти не навчуть ся вже раз шанувати релігійне почуванє горожан?

— **Праця на области шкільництва.** „Учитель“ містить між иншими отсі замітки на адресу нашого учительства в ділі оснєвуваня шкїл в наших містах і місточках, в яких міщанство корінно руске. На такі міста — каже „Учитель“ — треба найскорше і найперше звернути бачну увагу і тут оснєвувати приватні виділови і середні школи (гімназії, реальні школи і семінарії). Тут легко прийшло би емеритованому учителеви чи професорови приєднати міщанство і раду громадску для ідеї приватної рускої школи. Не трудно було би перевести дотичні ухвали, постарати ся о відповідний локаль і приліжне дотаванє школи (принайменше в перших літах). При школі мусїли би розвивати ся бурса, інституті виховуючі, шкільна поміч, так щоби бідна молодіж мала від самого почину захист і опіку. Для неодного міста і місточка є річню корисною і пожаданною мати вишні школи, а коли край чи правительство не прихильють ся до петицій і заходів управи міста, то рада міска возьме радо на себе престациї і инші обовязки, щоби лиш піднести значіне, честь, добробит міста і его жителів. В тім напрямі треба лиш консеквентно і щиро працювати і отворювати міщанству очи (по читальнях і касинах) на значіне просьвіти і своїх шкїл. Коли би не мож було оснєвувати законно якої школи (виділової чи середної) то треба вдовольти ся на початку оснєванем і удержуванем приготовляючих курсів до вступних іспитів гімназїальних чи виділових. Наші академіки і старші студенти гімназїальні або семінаристи живуть часто в більшим числі по селах і містах та місточках удержуючись з лекцій або писарок. Нехай би лиш найшов ся сьвідомий а енергійний педагог (особливо емерит) а в митї повстав би в неоднім місті а навіть і селі такий курс для підготовленя нашої молодіжи до вступних іспитів і то до виспих і низших клас гімназїальних, реальних, виділових

і до матури семінарицької. Організованє таких курсів є більше приватної натури, тож не треба на се формальних дозволів, подань і инших довгих заходів а успіхи можуть бути дуже красні і рішанючі. В той спосіб можна висилати чи до руских чи до польських гімназїй рік-річно до вступних іспитів гурток нашої молодіжи, побільшати значно число Русинів по державних школах і причинити ся через поділ до отвореня рівнобіжних клас або підлїх закладів з руским язиком викладовим. Треба лиш се средство випробувати і найти відповідні дороги, що при добрій волі і заходах народного учительства, сьвященства і наших академіків дасть ся легко перевести.

— **Рускі назви улиц в Чернівцях.** В черновецькій радї міській утворила ся спеціальна комісія, що має придумати для кількадесятьох улиц нові назви. Як доносить Czernowitzger Tgh, комісія вже упорала ся із своєю задачію і проктує підлий ряд імен визначних людей дня назв черновецьких улиц. Замітна річ, що поміж іменами Гетого, Шилера, Гайного, Бєтовена, Ваґнера на ходимо також імена Шевченка, Федьковича і Воробкевича. Деякі улиці проктує комісія назвати іменем Василька, Рентца, а одну польским іменем Міцкевича.

— **3 залізниць.** Дня 1. падолиста с. р. отворено в окрузі ц. в. Дирекция залізниць державних в Праві локальну залізницю Кутна гора місто Зруч зі стациями Кутна гора місто, Малешов Цервене, Яновіце-Церїни, Збраслевіце і Зруч і перестанками Полчани, Бикань, Годків і Багно. Стації уряджені для загального руху, а перестанки тільки для руху особового і пакункового. Білети всїдаючим на перестанках продають кондуктори в поїздах, а належитість за пакунки оплачує ся при відборі.

— **3 львівської аєпархії.** На конкурс з речинцем до 30. грудня с. р. розписані парохії: 1) Дятин, підгаєцького деканата і 2) Успенська парохія у Львові. Новий парох львівської Успенської церкви має згодити ся на виключенє з парохії одної часті єї території, яка буде належати до парохії при церкві Преображенській у Львові, яку має ся утворити.

— **Дрібні вісти.** Курси для руских анальфбетів будуть відбувати ся в сїм році за дозволом львівського магістрату в міській школі ім. Пашкевича. — В Коломиї засуджено лихваря Авраама Рамлера на 2 роки тяжкої вязниці і на грошеву кару 4.000 К за довголітню лихву і обманства. — Міска рада в Станіславові ухвалила з новим роком завести час середноєвропейський.

— **3. виказ складок** на заснєванє мужескої семінарії учительської в Коломиї, які волінули від 24. вересня до 9. падолиста 1905: Др. М. Кос з Перемишля від д-ра Мервана з Кошиць 100 К, Омелян Колодницький зі Стрия 4 К, Павло Пасацький з Мостища 5 К, Василь Березанський з Олеська 2 К, Михайло Ліскевич з Угнова 2 К, Симеон Ручка (від себе 2 К, від Русинів 4 К 60 с) 6 К 60 с, о. Алексей Воланський з Криворівні 5 К, Іван Зубаль із Саджавки 4 К, Ярослав Гордицький з Коломиї 10 К, Юрій Микитчин з Романівки 1 К, Яр. Ронєцький і Няк. Хомин (передали складку від весільних гостей в домі п. Лєнерта зібрану дружною пою Мар. Хоминівною) 33 К 50 с, Андрій Алиськевич зі Львова 4 К, о. Ал. Воланський з Криворівні 5 К, Омелян Колодницький зі Стрия 4 К, Чнт. „Просьвіти“ в Мостицках 13 К, Ераст Бурачинський з Бергомета 20 К, Теодор Дудинський з Кучурова 2 К, разом від 24. вересня до 9. падолиста 1905 221 К 10 с, а разом з двома першими виказами виносить сума жертв на семінарию 3.575 К 01 с.

Всячина.

— **Залізнична обструкция в Австрії** розширила ся на всі альпєйські краї і на Мораву. Наслідки обструкції на економічній области вже слїдні. Кілька цукроварень в Чехах задля недостатку вугля мусїло застановити продукцію цукру. А що сьпекулянти закупили весь цукор зі складів фабрик, тому цукор мабуть подорожє. Бровар в Пильні також обмежив виріб пива, бо не стає вугля і як давнійше висилає денно 50 до 60 вагонів пива, так тепер висилає денно по 10 вагонів. Галицькі торговельники безрог також відчули залізничу обструкцию. Вчора прийшло до Пильна в Чехах кількадесять вагонів безрог з Галичини. Але наслідком опізнюваня поїздів всі безроги вигинули. Не підлягає сумнівованю, що ціни худоби і безрог в Галичині спадуть. Заряд залізниць поробив деякі обмеженя що до приниманя посилок. Львівска дирекция залізниць оголошує ось який комунікат в тій справі: З причини надзвичайного напливу товарів і через се переповненя складів заводить ся від дня 9. падолиста с. р. аж до відкликаня обмеженя після § 55 уст. 1 регуляміну руху, на всіх ц. к. Дирекції залізниць державних у Львові підлягаючих шляхах. Посилки і товари, з вїмкою худоби і товарів підлягаючих хуткому зіпсутю, буде ся принимати тільки тоді, наколи надавець виразно заявить, що наданий товар може бути

зложеній на разі на склад аж до можливої висилки. Товари буде приймати ся лиш о стілько, о скілько поміститься зможуть в складах зелізничних.

— **Процес о обиду чести.** Перед трибуналом присяжних судив у Львові почала ся нині розправа проти п. Шпитка, редактора „Дзвона“, котрого обжалував п. Петрицький, редактор „Гайдамаків“ о обиду чести, сповнену цілим рядом статей і заміток поміщених в „Дзвоні“. Трибуналові проводить радн. Харах, п. Петрицького заступив адр. др. Горовіц, а оборонцем обжалованого є адр. др. Ашкенази. Перед відчитанєм акту обжалованя на внесене адр. Ашкеназового трибуналу усунув від протоколованя п. Л. Цегельського, котрий яко приятель п. Петрицького мав би держати его сторону, а покликав натомість авккульт. Мацілінського. По відчитаню довгого акту обжалованя і всіх інкримінованих статей, трибунал переслухував обжалованого. Розправа перетягне ся мабуть на понеділок. На сьвідків покликано між иншими майже цілий „Народний Комітет“, фабриканта туюк Ельстера, п. В. Будзінювського і ин. Публики, жадної прасових скандалів було на равній розираві так много, що вкінці замкнено двері, а возний вилускав лише інтересованих та представителів праси.

— **Російські утікачі-Жиди** так заповнили всі ліпші готелі у Львові, що майже нігде нема ні одної вільної кімнати. Великий наплів Жидів з Росії є в Чернівцях і в Кракові. Много Жидів утікає до Відня. Оноді переїздив через Галичину барон Гінсберг, жидівський мільонер з Києва, котрий підчас грабїжи в его домі ледви утік з життям. Мав голову обданожовану і перевалену ногу. Разом з тим одиноким в цілій Росії Жидом-бароном їхало повно инших жидівських утікачів, а також кількадесят Німців-колоністів з херсонської губернії, котрі їхали до Канади. Взагалі хто лише може, утікає з Росії, аби не дивити ся на розбїю і грабїжи, які діють ся в Росії.

— **Сватанє іспанського короля.** В послїдних часах сьвітова праєа вельми займала ся женячкою молодого іспанського короля Альфонса XIII і запопадливо вишукувала для него суджені. Майже не було в Европі княжної, якої би імени не лучено з іменем короля Альфонса. Всі ті комбінації показали ся однак передчасними, бо король Іспанії заявив на дворі, що сам личво вибере собі жінку. На королівськїм дворі утворили ся навіть дві партії в приводу женячки короля. Одна партія з королєвою-матерю є за звичанєм короля з одною з доньок архієпископа Фридриха Габсбургского, котрий є найстаршим братом іспанської королеви. Альфонс XIII не має натомість великої охоти женити ся з так близькою крєвною, а в тім поспирає его много дворян. Говорять, що молодий король казав прислати собі фотографії всіх княгинь, з котрих ми его сватано і з них було вибирати. В останних двох пустили львовські газети чутку, що король Альфонс має подружити ся з меклембургско-шверїнською княжною Марією Антонєтою, та що та княжна прибуде рівночасно з ним до Берліна, де єї представлять королеви.

— **Процес о зналїзнє.** Літом сего року згубила пані Левенгерцова торбинку з брилїантами, котру під готелем Жоржа знайшов шевський термінатор Люксандер. Майстер шевський п. Качмарський, у котрого хлопець термінував, віддав брилїанти пані Левенгерцовій приймаючи в імени малолїтнього Люксандра 800 К зналїзнєго, позаяк брилїанти були оцінені на 8000 К а правно належить ся знахідникови 10 проц. вартости. Батько малолїтнього Люксандра запізнав пп. Левенгерців перед суд о дальших 620 К, бо каже, що брилїанти були варті 14.200 К. Першу розправу, яка відбула ся в цивільнім суді, відрочено задля переслуханя сьвідків.

Телеграми

з дня 15. листопада 1905.

Відень. Бар. Гавч був вчера у цїсаря на довшій аудєнції.

Будапешт. Міністри Феєрварі, Ляні і Крістофі відїхали вчера вечером до Відня.

Умань. В міскім театрі відбуло ся оноді велике віче, на яким промовляло много бесїдників в українськїм і великорускїм язиді.

Варшава. Кружить чутва, що в цілїм Королївстві польськїм мають завести возний стан з причини безнастанних розрухів.

Будапешт. Депуація студентів була вчера також у ректора політехніки з жалобою на ооціалїстичних студентів і жадала слїдства проти них. Ректор відповів, що зарядить слїдство, если ему подадуть конкретні факти.

3 нашого театру.

Працанє директора Садовского в Коломиї.

Трупа нашого театру під дирекцію д. Миколи Садовского опустила Колємию після півтора місячного побуту. За той час дала дружина 20 вистав. З авторів грали найчастїше твори Івана Тобилевича (Карпенка-Карого): Бурлака 2 рази, Мартин Боруля (2 рази), Суєта, Батькова Казка — значить 6 разів. З пнших наших письменників бачили ма драми: Степенка „В народі“, Старицького „Ой не ходи Грицю“, „Святи Мусїя“, Манька „Нещасне коханя“, Кропивницького „Пошились у дурні“, Артемовского „Запорожець за Дунаєм“ і оперу Аркаса „Катерина“. Слабше були заступлені чужі автори, бо відіграно тільки: Горького „Міщани“ і „На дні“, Найденові „Діти Ванюшина“, Гавалєвича „Гузик“, оперету Плянкета „Дзвони з Корнєвіль“, Штрауса „Барон циганський“ і оперу Сметани „Продана наречена“. Як бачимо, стереотипових нов на даннійшій нашій сцені (пр. „Сватанє на Гончарівці“, „Дай серцю волю — заведе в неволю“ і т. п.) із малими виїмками Коломия не бачила. Ржко висловлюєть ся тутешні публіка про того рода репертуар, але загално вдоволені всі з нього і ніхто не зможе зробити поважнїшого заміту нашій трупі, заміту, котрого виною була би дирекція. І дійсно, належить признати, що наш театр зближаєть ся поволи до своєї високої задачі — його оживляє і підносить на властиву вижину особа дир. Садовского.

Та вернім до репертуару. Перевагу в ньому має Карпенко-Карий. Чомуж то так? Дехто підносив заміт проти того. Та хто приглянеьт ся хочби тільки побїжно нашій драматичній літературі, той пізнає сейчас, що д. Садовский правий. Прецїнь Тобилевич — се наш найбільший драматург, його твори мають найвищу літературну стійність поміж усіма нашими драмами — чомуж не виставляти того, що в нас найліпше? Дальше д. Садовский прецїнь рідний брат Карпенка-Карого — хтож краще від нього зрозуміє тї твори? А вкінці подивім ся на їх виставу — чи ми бачили на нашій сцені що більше артистичного? Головні ролі в Карпенкових драмах бере для себе сам д. Садовский і виводить креациї, котрі — говорю без пересади — порожняють публіку. Візьмим такого „Бурлака“ — гра д. Садовского поривала так страшенно, що публіка діставала нервові атаки, а на „Батьковій казці“ (говорю се на основі фактів) прямо зімлів дехто. Колиж робила наша сцена на нас таке потрясаюче вражєнє і чому д. Садовскому не виставляти як раз того, що робить вражєнє?... Я уважаю сей закид за зівсім голословний — дійсність перечить йому... Не представлявано західно-європейських драматургів — се правда — алеж дайте час отямити ся д. Садовскому, він і так зробив тов, чого не зробив ніякий його попередник — *festina lente*, а вдовольте ся і тов бажанє.

Також можна сказати, що всі драми, які виставлено в Коломиї, відіграно бездоганно — по силам артистів. Що праєа, далиб ся поставити деякі постуляти що до поодиноких роль, але ту входить вже в гру індивідуальність поодиноких акторів або часом таки невідповідне дібранє їх роль — але загално беручи, гра артистів могла вдовольти нповні хоч би й вибагливу публіку.

Кожду ролу вивчено докладно, перестудіовано належато і віддано після найліпшого розуміня. Се що до драм. Инша річ, коли розходить ся о співи. Ту прийшло дирекції бороти ся з таким непоборимим злом — як недостача сил. Із співаків має наша трупа хїба: п. Костєва (тенор), п. Рубчака (бас), пню Рубчакову (сопран) і пню Кравчуківну (сопран). От і всьо — де приходить співати висшї тони, там виходить усьо слабо, бо згадані артисти співають гарно, але тільки в низких позиціях. Та мимо сеї очевидно розвучливої ситуації зміг д. Садовский видобути тов, чого до нїй годі було сподївати ся. Він заангажує Україну знаменитого молодого, енергїчного дїрїгента п. Бойченка, котрий зміг довести до того, що всі хоря виходять знаменито, а навіть виставлено зівсім поправно обі опери: „Катерину“ і „Продану наречену“. Проче улїчить певно час і ліпші обставини.

Оперетки виходять ту слабше. Тай взагалі д. Садовский не має серця до тих опереток. Раз, підчас вистави „Суєти“ — д. Садовский взяв ту на себе роль запасного писаря Івана Барилченка — сказав він із сцени менш-більш таке: „Театр мусить бути сьвятиною правдивої штуки. Гонім із нього фарсу й оперетку. Даймо публіці поважну комедию й драму. Бо драма, зворушуючи твоє серце, ублагородняє його, а комедия, в якій ти сьмієш ся над своїми влачними похибками, звертає тобі на них увагу і причиняєть ся до їх усунєня“. Отсе девіз нашого знаменитого директора — девіз, для якого варта посьвятити життє. Тільки його треба посунути ще дальше: не учити має театр, бо наука не може бути цілюю ніякої штуки, але піднесенє артизму до найвищого степеня — отже цїль, котрій служить у дійсности дир. Садовский.

(Конець буде).

Галицький сойм.

(Докінченє вчерашнього засїданя).

В дальшій дискусії над заведенєм шинкарських оплат пос. Білїньский, губернатор австро-угорского банку жадав 2¼ мільона корон відшкодованя для міст з причини знесеня пропїнації. Пос. Колїшер станув в обороні консументів, які нігде не є так обтяжені, як в Галичині. Дальше виказував, що тарифа шинкарських оплат є надто елястична, щоби не дала нагоди до надужитя. Також податок від пива є в Галичині найвищий в цілїм сьвітї, тому і число броварів зменшує ся нагло, що єще приспїшить ся, коли новий закон увїде в жите і вкінці пропонує зниженє пропонованої бюджетовою комісією податкової стопи з 8 на 6 кор. О год. ¾ замкнув маршалок засїданє.

(Вечірнє засїданє).

Пос. Стапінський в довшій промові виступав против пїяньства взагалі, на яке тратить Галичина річно 100 мільонів корон. Належить разом з законом про оплати ухвалити закон против пїяньства. Впрочім накладанє нових тягарів на паселєнє жадає бесїдник відложити аж до нового сойму, в яким вже будуть представники робїтників. Сойм натомість може вже тепер наложити податки на лятифундія і всякі люкеусові предмети, а гроші найдуть ся. Вкінці бесїдник критикував предложений проєкт закону, якого хїби уможливлєть дальше істнованя пропїнаційних практик.

По замкненю дискусії і виборі генеральних бесїдників промовили пос. Тарнавский «против» а пос. Пінїньский за проєктом, звертаючи головно увагу на бюджетову доконечність ухваленя нзвого закона.

Пос. Абрагамович яко справоздавець полемїзував зі Стапінським і Колїшером, а відтак палата приступила до подрїбної дискусії, в якій забирали голос пп. Стапінський, Пінїньский, Колїшер і Абрагамович. Вкінці ухвалєво цілий закон в третім читаню одноголосно, крім голосів пп. Стапінського і Влодка, а також поправку пос. Білїньского щоби містам дати 2,250.000 відшкодованя. Засїданє скінчило ся о год. ¼ в ночи.

(Нинїшнє засїданє).

Після відчитаня петицій, які підпирали між иншими пп. о. Мазикевич і Гурик, відчитано внесєня, до яких промовляли др. Марс в справі будови клінік у Львові і др. Олесницький в справі здержаня будови рускої гімназії при улиці Льва Сапїги. Оба внесєня піднесєно яко наглі і палата відіслала їх до дотичних комісій.

З дневного порядку приступлено до першого читаня справозданя краєвого видїлу о доповненє регуляції каналових рік; — відіслано до водної комісії. Відтак пос. Сколишевский мотивував своє внесєнє і кс. Пастора о переведєнє мелїораций і закінчив свій вивід поставленєм ось яких резолюцій: 1) Поручає ся краєвому видїлові предложити на найближшій сесії проєкт закона в цілі переведєня дренаваня і мелїораций 1,500.000 моргів рілних ґрунтів в сей спосіб, щоби: а) праєа могла виконати ся в 50

літах, почавши від р. 1911, б) щоби селянські дренавання і наводнення могли одержати 33 1/3 проц. безповоротної підмоги з краєвих фондів, в) щоби заслугуючі на узягднене приватні меліорації могли одержати 50 процент зворотних безпроцентових позичок з краєвих фондів, на довгі речивці сплати. 1) Краєвий виділ навяже переговори з правительством в ціли узяскання для водних спілок і приватних меліорацій тої самої помочи з державних фондів, яку будуть одержувати з краєвих фондів. Внесене відіслано до комісії.

З черги приступлено доголосованя над резолюціями бюджетової комісії, доданими до закона про заведене шинкарських оплат. Пос. Шецель і Лаворський боронив інтересу міст, домагаючи ся для них як нейобильнійшого поліпшеня доходів.

Виступили против сего пп. Крамарчик і Сколишевський, які домагали ся, щоби сі доходи не ішли на самі міста, але також і для підміських громад. В голосованю ухвалено резолюції комісії. При слідуючій точці пос. Станіньський зажадав, щоби один шинк випадав на 1000 мешканців, замість на 500 в місті, а 800 в селі, як се пропонує комісія. Дальше жадав, щоби шинкарські концесії могли бути виконувані через заступство тільки вдовою, зглядно малолітними спадкоємцями, або в разі вказаної недуги шинкаря. Пос. кс. Весоліньський підправ сю поправку, однак палата ухвалила внесеня комісії без зміни, а тим самим полагодила справу заведеня шинкарських оплат. Засіданє триває дальше.

Вже незадовго появить ся з друку:

ІЛЮСТРОВАНІЙ

МУЗИЧНИЙ КАЛЕНДАР

на рік 1906.

Чистий дохід з розпродаю призначений — як торік — на будову руского народного театру у Львові.

Сей календар поручають з найлучшої сторони: практичність, дешевість і постійна вартість. На зміст складають ся: а) Календаріум і добірні статії занимаючи однаково і для немусиків; б) „Небесні Співці“, драматична алегорія С. Яричевского, справлена і розширена автором. Річ патріотична і гарна, надаючи ся до сценічних вистав, без великих заходів, для аматорських кружків — вкінці в) перша новість в рускій літературі музичній п. з. „Короткий начерк науки гармонії і композиції“ о. В. Матиюка з численними примірами в нотах. Все разом коштує — лиш в дорозі передплати — francs 1 корону. По видрукуваню ціна буде висша.

Замовляти належить завчасу переказами почт. під адресою: Р. З а р и ц к и й Львів, ул. Сикстуска ч. 62. При більших замовленях за готівку, для Боянів і учеників 10% опусту.

Стация почтова
телєгр. і землєн.
Unterthemenau.

Річний оборот
поверх
3.000 вагонів.

Унтертеменауска фабрика виробів з глини ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА

в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:

гарні глини кафелів всякого рода і витривалости на хідви и діврці, стайні, подвіра і т. п., дальше плити мозайкові в тисячх десятих від найпростійшого до найбогатшого виконаня (річ а продукция 15 мільонів плит) для церков, шкіл, фабрик і т. д., подвійно поливані камінні рури, комини, ремілові рури, поливані цегли (сухопрасовані з вайвищою витривалостою для палювних будівель, мокро прасовані для будови каналів), плити до викиданя стін і фасад, блискучі плити, дахівки всякого рода, натуральної краси і поливані у всіх барвах, рури до дренаваня, кафлі до печин.

Ілюстровані цїни даром і оплатно.

Число робітників 700.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою
у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладни до опроцентованя на 4 проц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ошадженя коштів послілки можна прислати гроші чеками Щадниці поштової; вкладати може кожний, навіть і нечлен; на жаданє звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виповідженя (за есколтом).

ПОЗИЧКИ уділяє „Дністер“ своїм членам на 6 проц. сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотекі або доброї поруки.

На парцеляцію і купню більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Дністра“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „Дністрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні ціли. — Дотепер уділів „Дністер“ на церкви, бурси, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. „Дністер“ 31/12 1904

Вкладки:	1.783.673 К.
Удїли членів:	133.117 К.
Ф. резервовий і ин.:	28.576 К.
Позички уділені:	1.616.402 К.
Цївні папери:	123.627 К.
Льокації:	169.456 К.
На рах. біжучим:	81.938 К.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

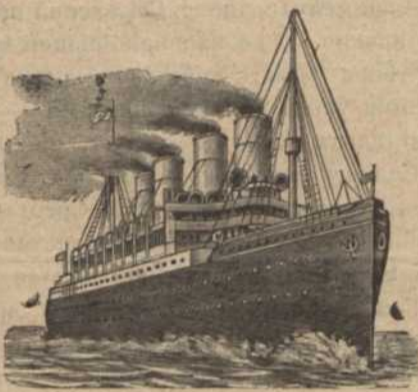
і купує і продає

всякі

папери цїнні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі
денним не числячи ніякої
провізії.

Д о Америци і Канади

перевозить найдешевше і бизідно
ЛІНІЯ КУНАРДА

заступництво для Галичини

ЙОСИФ АЙЛЕ

у Львові, улица Браєрівска ч. 6.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейский).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятина
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:50	з Рави рускої, Сокала	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
8:05	з Станіславова, Жидачева	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освєнцима
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	9:00	до Самбора, Хирова Івонича, Н. Санча,
8:18	з Яворова	9:20	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина,
10:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе		Заліщик
10:35	з Ряшена, Лавочного, Калуша, Любачева	11:11	до Белзця, Сокала, Любачева
11:45	з Ярослав, Стрия, Борислава	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,
11:55	з Підволочиск, Гусятина, Копичинець, Козови		Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керез-
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кі-		мезе
1:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грл	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
	малова, Гусятина, Копичинець, Козови	4:10	до Ряшена, Любачева, Хирова.
3:45	з Стрия,	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
4:32	з Яворова	5:50	до Коломиї, Жидачева,
5:01	з Сокала, Белзця, Любачева	5:58	до Яворова
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнцима	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:45	з Іцкан, Жидачева, Калуша, Новоселци	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	7:30	до Рави рускої
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
9:50	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	10:05	до Перемишля Хирова, Івонича
9:20	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичи-	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
	нець, Заліщик, Скали, Івана пустого, Гусятина	11:00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	11:05	до Підволочиск
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик		Івана п., Скали, Гусятина, Потутор
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	11:10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
	на дворець „Підзамче“	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	2:51	посп. до Іцкан, Калуша
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,	4:15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик,		з двірця „Підзамче“
	Потутор, Івана пустого, Скали, Гусятина,	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
	Грималова	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець	2:13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
	Чорткова, Заліщик, Івана п., Скали, Гусятина	9:23	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ЗАМІТКА: Час середно-європейский рїхнють ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського — 12 год. 36 мин. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — Звичайні білети їзди як і всякі инші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містотнім бюрі ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гавсманн ч. 9.